

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

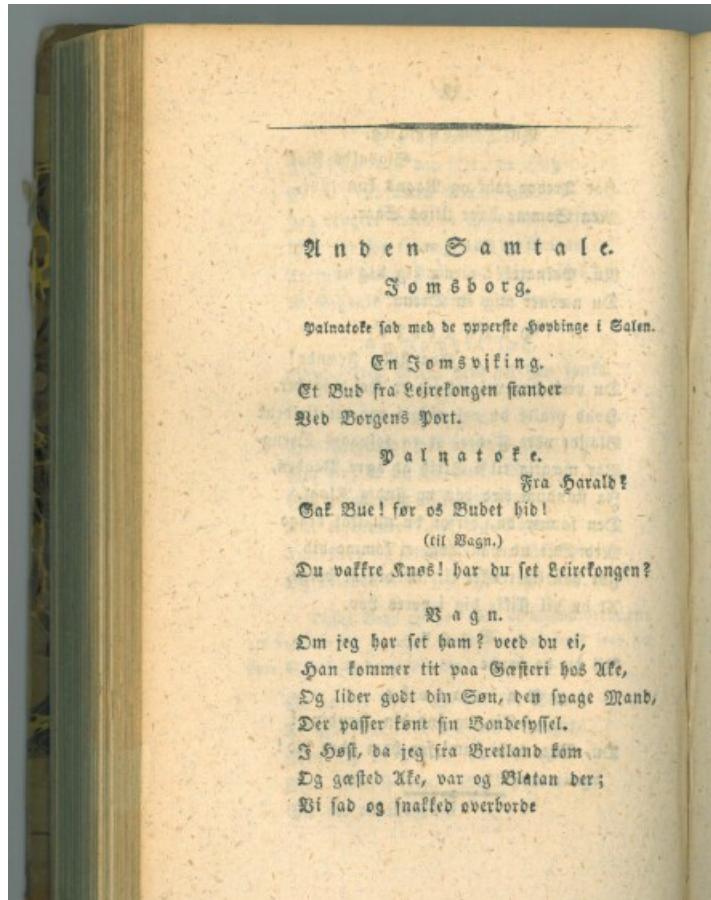
Titel: Opchin af Kæmpelivets Undergang i Nord

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Opchin af Kæmpelivets Undergang i Nord", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 69. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1809_169A-txt-shoot-idm3595/facsimile.pdf (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Om Allehaande; Talen saldt
Da og paa dig og paa din Manddom.
Sag saae at Harald stifted Lov,
Hvergang vi nævned dig og Jomsborg,
Og vilde gerne drejet Talen om,
Men jeg holdt fast og sagde lydt min Me-

ning,
At, siden Rolf, i Danmark ei
Var født din Jaevning. Det var Gammel,
At se paa Haralds Dine; thi
Det hoede vendte ud, og Leben
Er neppe blevet hel igen,
Saaled i den de sorte Tænder,

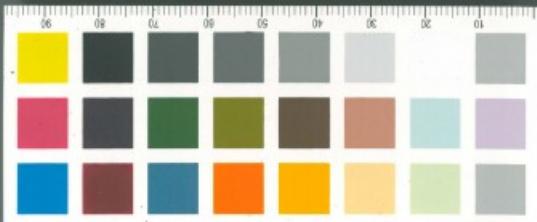
Til sidst han Hornet tog og drak
Hel vældig, for sin Harm at slukke.

V al n a t o k e.

Det var mit Arvesl han drak;
Nu veed jeg, hvil han Sud mig sender.

B u e u n d a m
(med Budet.)

Der har du ham, men om han lever,
Til han har roget Wrendet, det veed
Jeg ikke; thi da Porten bag hans Hale
Bidt tungt blev smæklet i, da skjulde

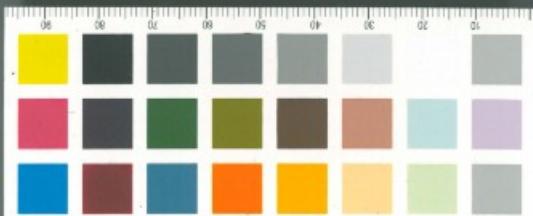
Han ret som Lov i Blæst og se! End rygte alle Drællens Lemmer.
P a l n a t o k e.
Sig frem du Træl! hvil kom du hither?

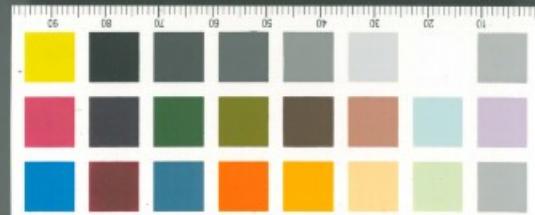
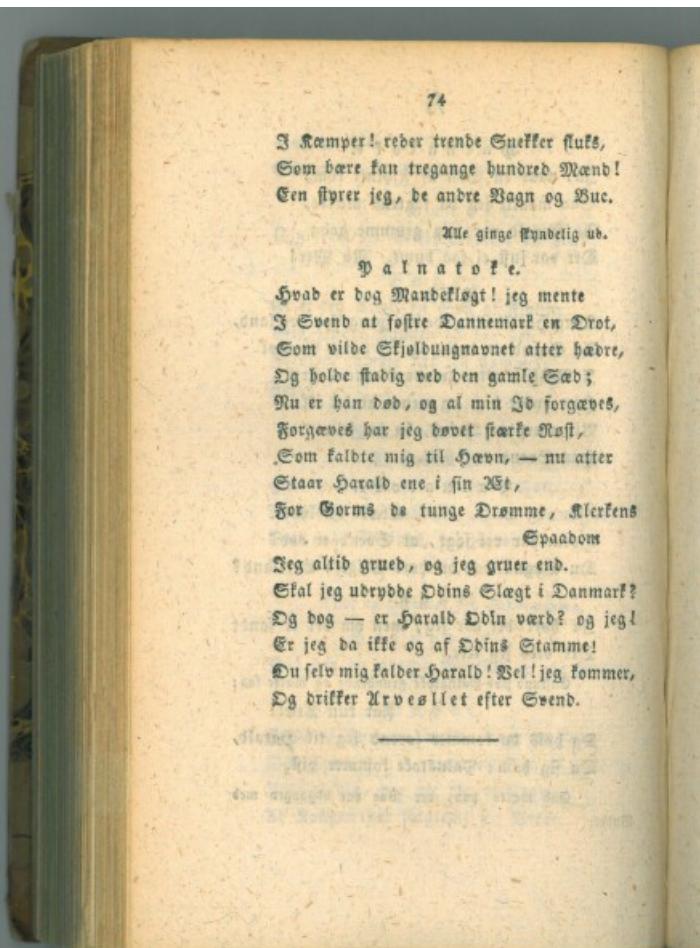
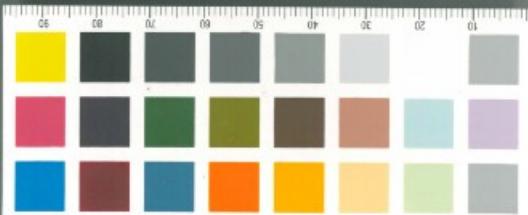
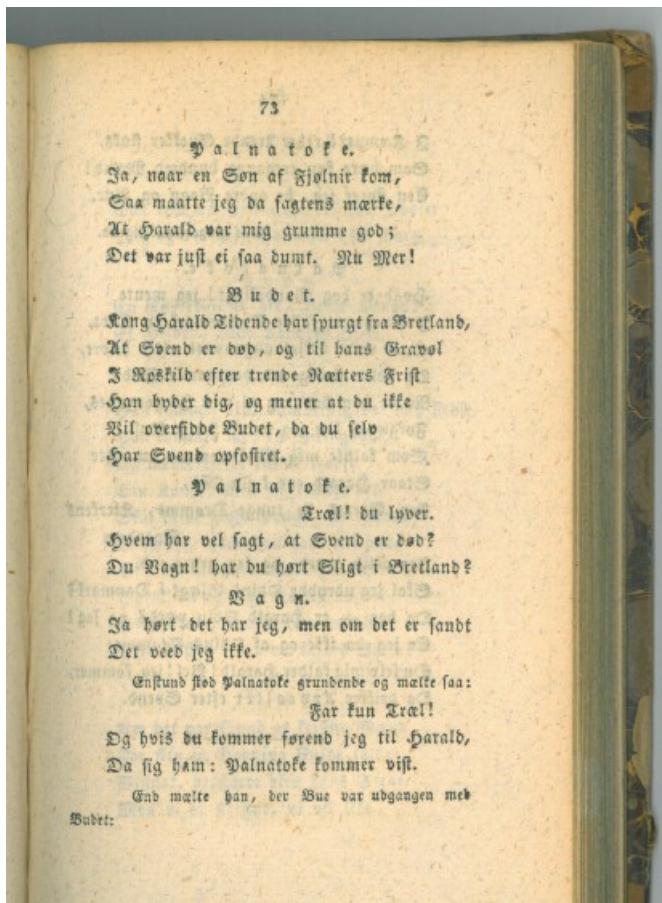
B u d e t.
Et ej jeg Træl, en Son af Fjølnir.
Mig sendte Kongen til dig hen,
Hordi af samme Et jeg stammer,
Hordi . . .

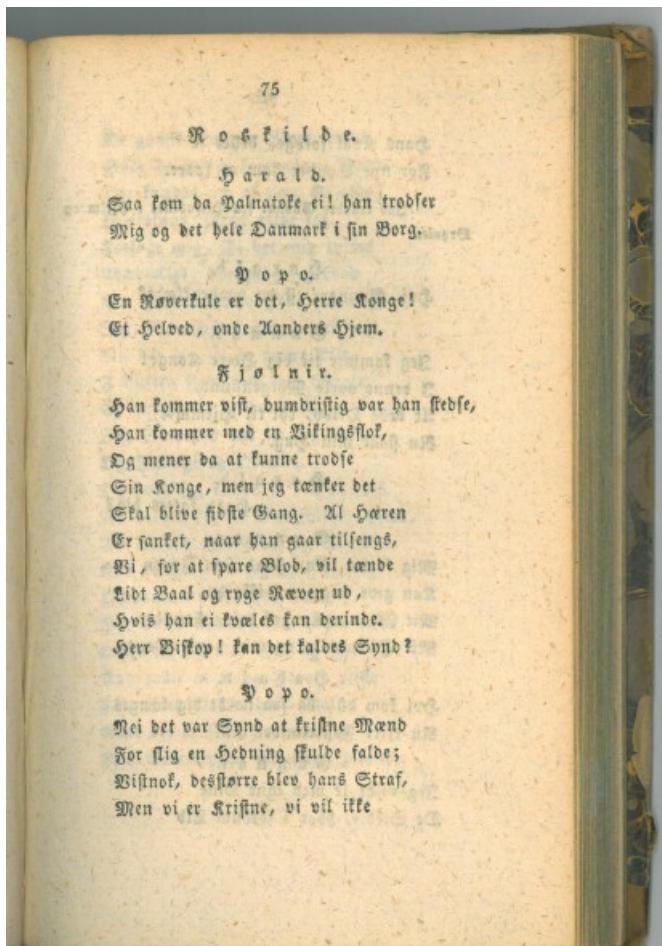
P a l n a t o k e.
Af samme Et? ja, Fjølnir
Han er maaske min Farfars Søn,
Men dog af Dræleet. Hans Grandstab,
Den ende Nibings, vil jeg ei,
Dg endnu mindre dit, du Uøling!

Kaus og forsterkes stod Sendemanden.
P a l n a t o k e.
Nu! har du ædt dit Budstab op paa Beien?

B u d e t.
Hordi af Kongen tænkte, naar du saae
Din Græn . . . naar en Son af Fjølnir
Indbød dig, var det dig et Degan,
At Kongen har forglemmt sin Brede.

75

Røster iilde.

Hærald.

Saa kom da Valnatoke ei! han trodser
Mig og det hele Danmark i sin Borg.

Popo.

En Røverkule er det, Herre Konge!
Et Holved, onde Vandres Hjem.

Hjolnir.

Han kommer vist, dumdristig var han stedse,
Han kommer med en Vikingsfløj,
Dg mener da at kunne trodse
Sin Konge, men jeg tænker det
Skal blive sidste Gang. Al Hæren
Er sanket, naar han gaar tilsgengs,
Vi, for at spare Blod, vil kunde
Lidt Baal og ryge Ræven ud,
Hvis han ei kæcles kan derinde.
Herr Bislop! kan det kaldes Synd?

Popo.

Nei det var Synd at kristne Mand
For sig en Hedning skulde falde;
Bistnok, desslørre blev hans Straf,
Men vi er kristne, vi vil ikke

76

Hans Kval forsøge, heller se
For nye Synder ham at spare.

Ind traadte Gunnar fra Hlubarende i Hjelm og
Brynie.

Hærald.

Hvi, Gunnar! est du vaabenklædt?

Gunnar.

Det kommer til dig Herre Konge!
I denne aarle Morgenstund,
At bede Orlov, thi til Hjemmet
Nu staar min Hug.

Hærald.

Hvad flettes dig?

Gunnar.

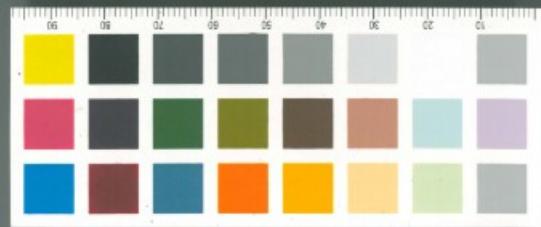
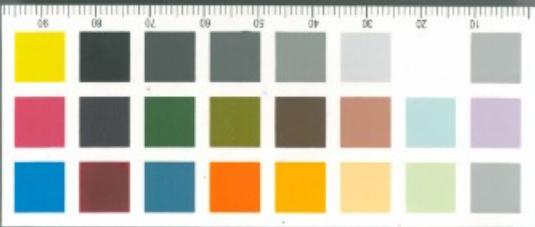
Mig flettes ikun hvad som Ingen
Kan give mig, end ikke du,
Mit Island, Konge! mine Frænder,
Mit Hlubarende og min vante Dønt.

Hærald.

Hvi kom du, da saa hardt dig længes
Nu efter Fostrelandet alt?

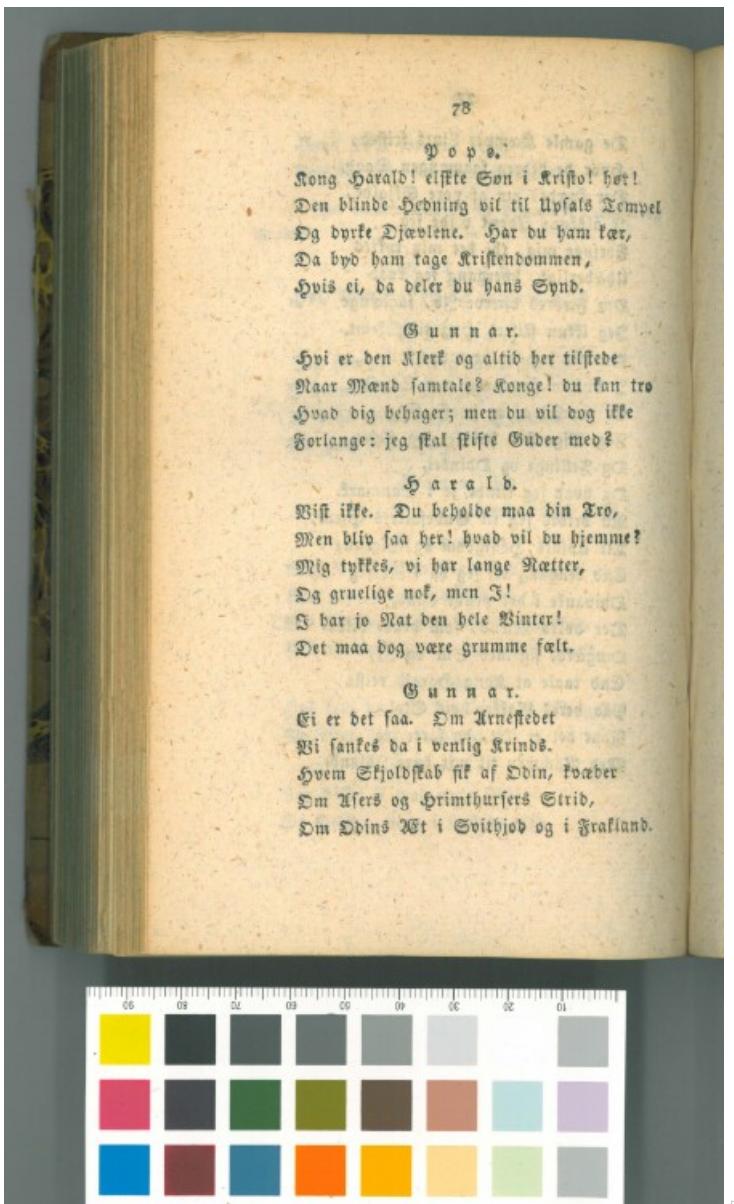
Gunnar.

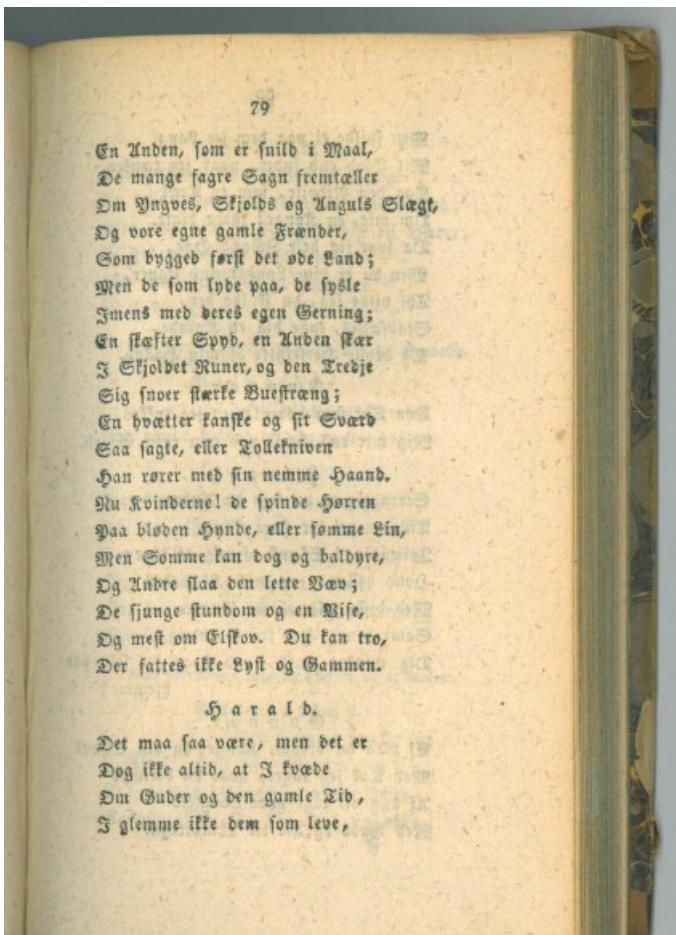
Det vilde se med egne Mine
De Steder, hvor i fordum Tid

De gamle Kamper Livet feisted,
Hvor de bedrev saamangen Daab,
Der kvædtes om af vore Skalbe,
I alskøns Idret vilde jeg
Gorsøge mig, thi det mig tyktes
Uhcørerligt, hvergang jeg kvad
Om Fædres djæreve Ib, saalænge
Jeg ikun skifted Hug til Skent,
Nu har jeg set de rappe Hile
I Lufsten flyve, og mit Skold
Er næret af de hvæsse Egge;
Jeg Sigarsted har sei, og Leire,
Og Sellinge og Odinsei,
Og hvad jeg kunde se i Danmark.
Nu drives jeg til Gudefolkets Hjem,
Til Upsals Helligdom og Sigtun:
End eengang vil jeg da i Norrig
Omvanke i det prude Land,
Der avled Mænd, som heller vilde
Omgarde sig med Sne og Is,
End taale at Kong Harald reiste
Paa veres Nakke høie Stol.
Maat det er flet, da farer jeg
Med Gammel til mit kære Ísland.

79

En Anden, som er snild i Maal,
De mange sagre Sagn fremtæller
Om Yngves, Skjolds og Anguls Slægt;
Og vo're egne gamle Frender,
Som bygged først det øde Land;
Men' de som lyde paa, de syssle
Imens med vo're egen Gerning;
En støffer Spyd, en Anden står
I Skjolbet Runer, og den Tredje
Sig snoer flerkle Buestrang;
En hvætter kanle og sit Sværd
Saa sagte, ellers Kollekniven
Han rører med sin nemme Haand.
Nu Kvinderne! de spinde Hørren
Paa bloden Hynde, eller somme Lin,
Men Somme kan dog og baldyre,
Og Andre staa den lette Væv;
De hunge stundom og en Wise,
Og mest om Eiskov. Du kan tro,
Der flettes ikke Vyf og Sammen.

H a r a l d.

Det maa saa være, men det er
Dog ikke altid, at I kvæde
Om Guder og den gamle Vib,
I glemme ikke dem som leve,

80

Men spilde ei paa dem jer Lov;
Mit Blod end syder, naar jeg tanke
Paa den Midvise, som en Tral
Om mig, en Konge! turde digte,
Da hvor jeg bele Ísland Had,
Men du ei dine Landsmænd ligner,
Thi vilde jeg, du skulde her
Stadsfæstes, tage dig en Kvinde,
Og bedste Herresyke af min Haand.

G u n n a r.

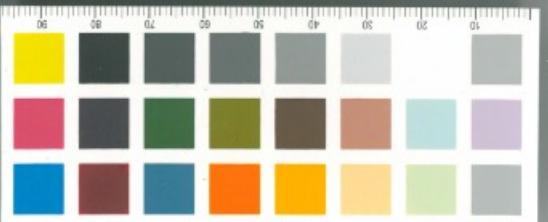
Den Tak som byder! men jeg tykkes
Mig mer end Herse paa min egen Gaard.

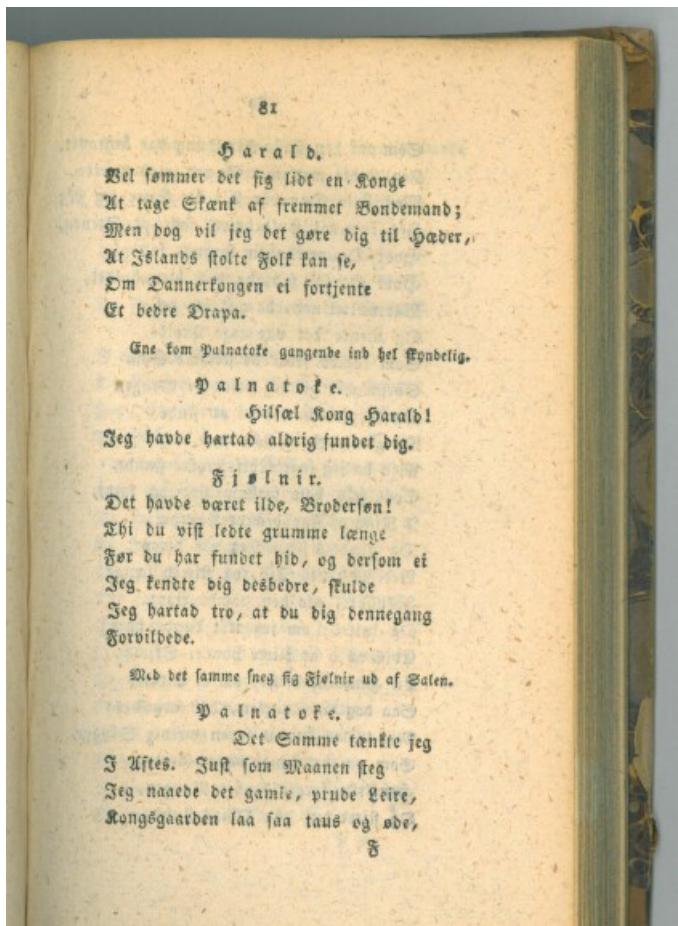
H a r a l d.

Storagtig er du som de Andre,
Tillader vel dit store Sind,
Íslanding! Skenk af mig at tage;
Hvad heller er og dette Klædebon,
Med disse guldbusyede Banter,
Samt denne Hat fra Garderig
Dig mindre værd, end hvad du selv har
hjemme?

G u n n a r.

Ei maa du vredes, Konge! og bin Skænkt
Med Tak jeg tager, naar du derimod
Af mig vil tage gode Langfib
Med Gods og Alt til Mindetegn.

81

H a r a l d.

Bel sommer det sig lidt en Konge
At tage Skænk af fremmet Bondemand;
Men dog vil jeg det gøre dig til Hæder,
At Islands stolte Folk kan se,
Om Dannerkongen ei fortjente
Et bedre Drapa.

Ene kom Palnatoke gangen iib hel Kyndelig.

P a l n a t o k e.

Hilsel Kong Harald!
Jeg havde hartad aldrig fundet dig.

F j ö l n i r.

Det havde været ilde, Brodersen!
Thi du vist ledte grumme længe
Før du har fundet hib, og dersom ei
Jeg kendte dig desbedre, fulde
Jeg hartad tro, at du dig dennegang
Forvildede.

Med det samme snoeg sig Hælnie ud af Salen.

P a l n a t o k e.

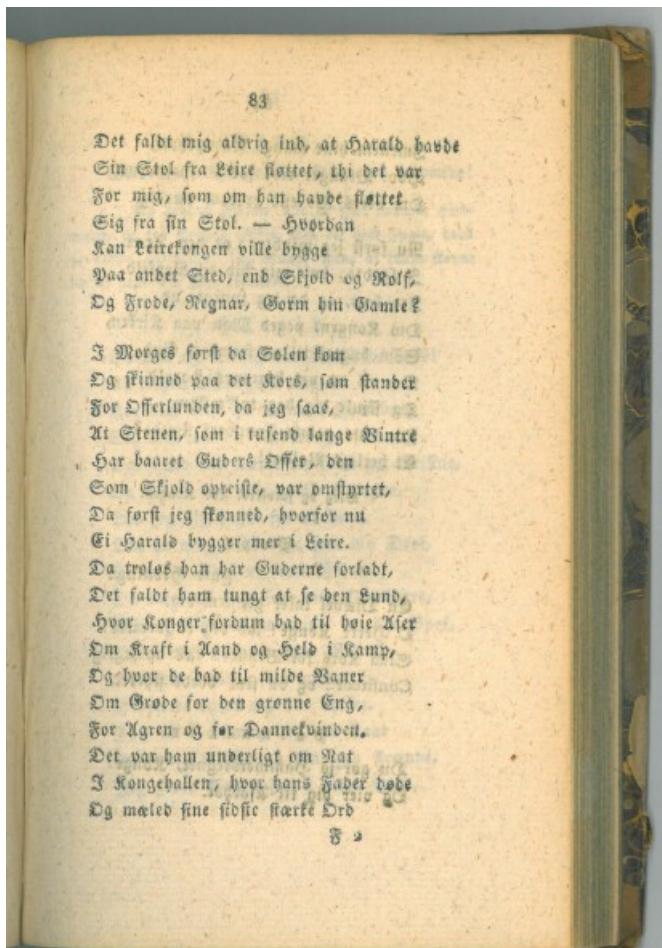
Det Samme tankte jeg
I Astes. Just som Maanen steg
Jeg naade det gamle, prude Leire,
Kongsgaarden laa saa taus og øde,

8

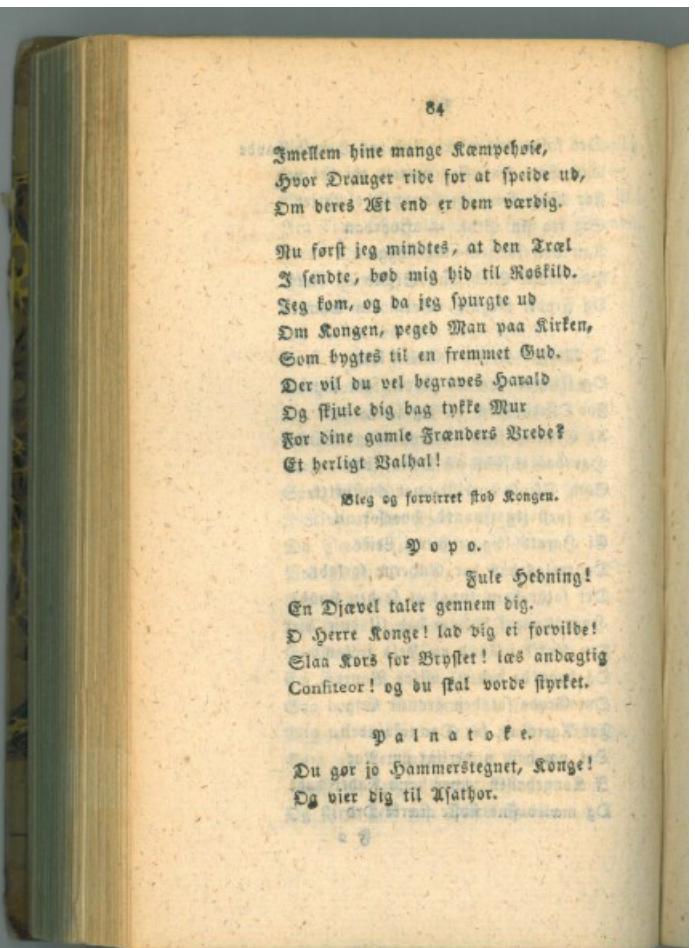
82

Som om den sidste Skjoldung var begravet,
Jeg stodte med mit Sværd mod Porten,
Men hule Don var Alt det Svar jeg sik;
Jeg kom til Hyldehojen, saae at Stenen,
Hvor Dannerkongen sordum sad,
Hvor Harald sad, da han blev hyldet,
Var væltet ned, da gæs jeg ret,
Dg mente det var arge Trolde,
Som togled frem de stemme Syn.
Sorgmodig gif jeg trindt i Vangen
Dg frugted hartad ei at finde
De gamle Kongehøje mer,
Men da jeg saae Wolf Krakes stande,
Som selv han sordum stod og saldt,
I Ring af sine djarve Kæmper,
Da glædtes jeg. Jeg gif derop
Med Midnats Lid, og stirred længe
Forundret paa den gamle Borg
Dg lytted, om jeg ikke kunde høre
Et Goerd at klirre paa et Skjold,
En Hund at høsse, om ei andet,
Saa dog en Snorlen, Alt forgeves;
Mig tykkes lun at se en vældig Skygge,
Som om det kunde været Gorm,
Henskride sorgsild over Vangen,
Dg stirre hen paa Odins Lund,

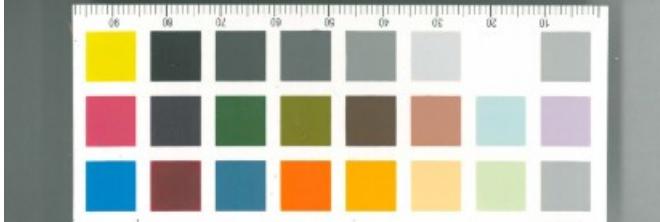
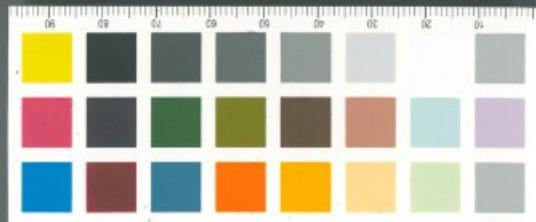

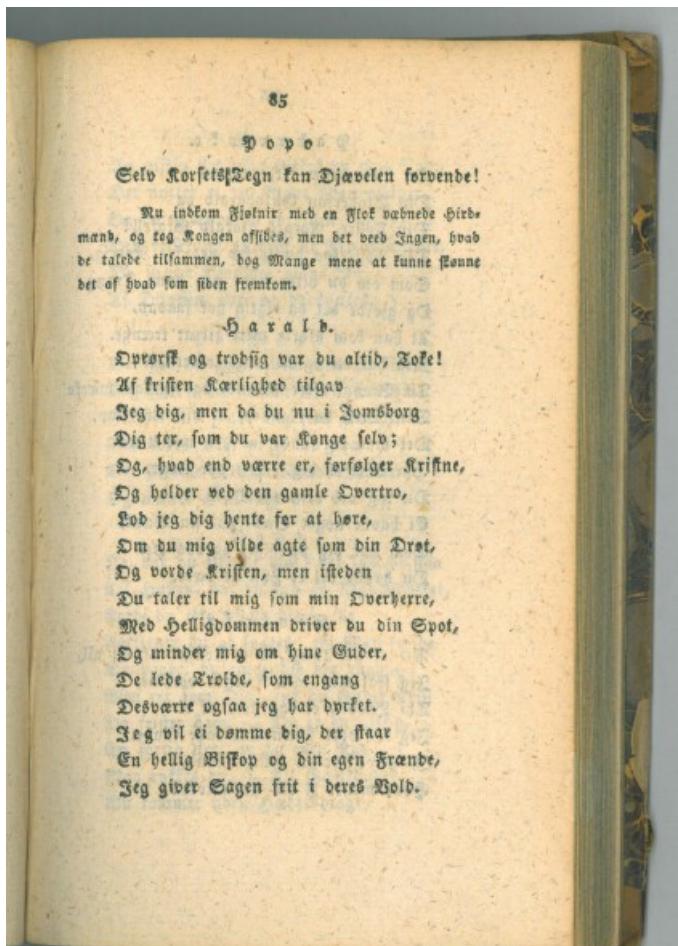

83

84

85

H o r s t.

Selv Korsets Tægn kan Djævelen forvende!

Nu indkom Jætnir med en stok væbnete hærs
mænd, og tog Kongen offiser, men det veed Ingen, hvad
de talede sammen, dog Mange mene at kunne konne
det af hørd som siben fremkom.

H a r a l d.

Oprørst og trobsig var du altid, Zole!
Af kristen Kærlighed tilgav
Dig dig, men da du nu i Jomsborg
Dig ter, som du var Konge selv;
Og, hvad end værre er, forfolger Kristne,
Og holder ved den gamle Øvertro,
Dob jeg dig hente før at høre,
Om du mig vilde agte som din Ørst.
Og vorde Krijten, men iføden
Du taler til mig som min Øverherre,
Med Helligdommen driver du din Spot,
Og minder mig om hine Suder,
De lede Trode, som engang
Desværre ogsaa jeg har dyrket.
Jeg vil ei domme dig, der faar
En hellig Bisshop og din egen Frænde,
Jeg giver Sagen fri i deres Høb.

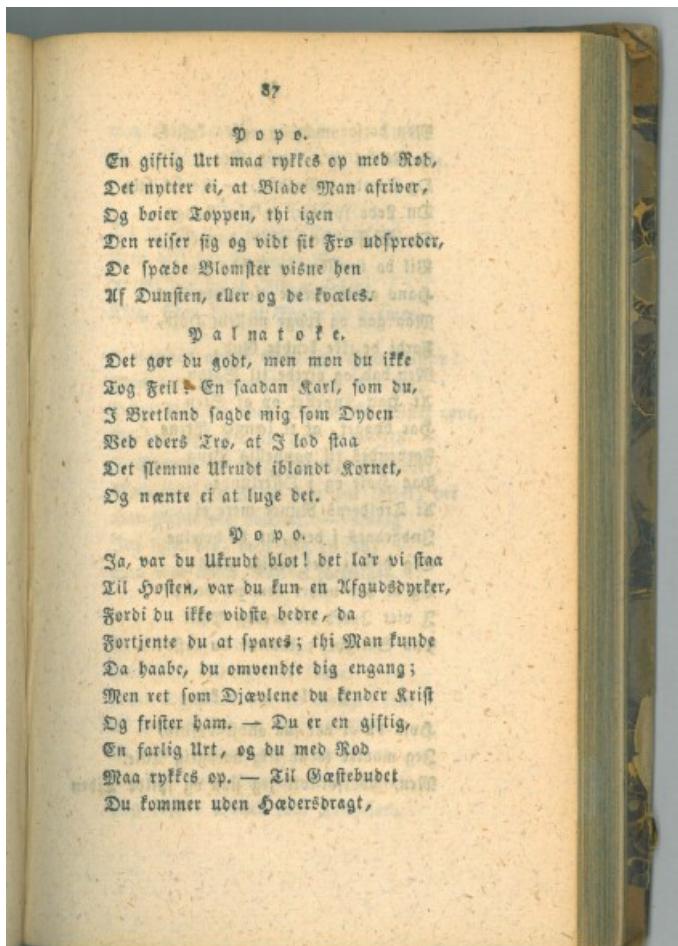

86

P a l n a t o f t e.

Du vilde heller ikke domme
Din Broderson Guldharald og
Din Føstre, Norges Harald Graffell!
Din Fosseisen du løkbed ned fra Norrig,
Som om du vilde høde pag hans Trang,
Og gjorde det du rigtig nok saadan,
At han kom aldrig mere til at trænge.
Mig har du ogsaa faaet løkset hild
Til Gravol efter Svend, og jeg kan mærke
Den Ørsl, du blanded, er vist ikke slap.
Det moa jeg sande, at den nye Være
Har Ere af dig. Det var nogt,
Du tog ved den, thi Dvin
Ci havde noget Sæde paa sin Bæn,
Som var dig værdigt, og hos Høg
Du havdes vel ej lyft at være.
H i s l n i g

87

P o p o.

En giftig Urt maa rykkes op med Rod,
Det nytter ei, at Bladet Man afeiver,
Og boier Toppen, thi igen
Den reiser sig og vidt sit Fro udspreder,
De spæde Blomster visue hen ad Høje
Af Dunsten, eller og de kvalles.

P a l n a t o k e.

Det gør du godt, men men du ikke
Tog Heil! En saadan Karl, som du,
I Bretland sagde mig som Dyden
Bed eders Tro, at Gud led staa
Det stemme Ukrudt iblondt Kornet,
Og nænte ei at luge det.

P o p o.

Sa, var du Ukrudt blot! det la'r vi staa
Til Hosten, var du kun en Afgudsdyrker,
Gordi du ikke vidste bedre, da
Hortjente du at spares; thi Man kunde
Da haabe, du omvendte dig engang;
Men ret som Djævlene du kender Krist
Og frister ham. — Du er en giftig
En farlig Urt, og du med Rod
Maa rykkes op. — Til Gæstebudet
Du kommer uden Hædersdragt,

88

Men berfor maa du ogsaa fastes

I Mørket ud til evig Graad
Og Xanders Gnidsel. — Korset selv
Du Ledt svotter, og din Konge
Du straffer frel, fordi han ei
Bil bo imellom de Jordomte,
Hans arme Hædre, som om Nat
Maa gaa og syuge mellem Høie,
Fordi de ikke kendte Gud,
Men bad og ofrede til Satan.
At han Kapellet op af Sten
Har bygget, at ei længer Stene
Forvendes til vanhellig Brug
Paa Hosie og i Offerlunde,
At Troldoms Runer mere ei
Indgraves i dem, at de hvælve
Sig helligt i et helligt Kors;
Og at han under dem vil hoile
I viet Jord, til heiligt Pant
Paa Salighed; det tor du laste!

P a l n a t o k e.

Hvis du ei var saa ondskabsfuld,
Jeg maatte le ad flig naragtig Dale.
Men, hvorfor vil jeg staa og spilde Tiden

Vaa Slight at høre? Skynd jer lidt!
At jeg kan vide, hvordan I vil dømme.

Fjordnir.

Du er saa ufaalmelig, Brodersen!
Men deri har du ogsaa Ret,
At Vi har ingen Bid at spilde,
Dog, siden kan vi skynde os besmer.

I nævned meget Grueligt, Herr Bislop!
Men det, desværre! er end ikke Alt.
Hans Vikinger paa Danmarks Kyster røve,
Og han oppusset har den onde Id
I Svends bet unge Hjerte, Sværdet,
Som mod sin Fader han har loftet, det
Har Valnatoke hvættet. — Nødig
Leg figer det, men sfig en Id,
Saa vide kendt, kan ei forholges.

Palnatoke.
Ei vil jeg spilde mange Ord
Paa slige Nidinger at svare.
Naar Danmark har en Konge, som
Ei mægter Lov og Ret at stille,
Ei er det Under, om hans Mænd
Da selv med Sværdet stille Trætte.
Leg fostred Svend som Kongeson,

90

Naar Harald vil sin Son fornægte,
Er det vel Under, om han da
Med Jernet vil sin Et beviset?
Naa Harald er saa ræd, at ei
Engang Han vover mig at figer:
Hordi jeg hader dig, da skal
Du nyde, at jeg har dig ene;
Da maa en ussel Træl og Klek
Optanke Raad til mig at fælde.

Fjolnir.

Du taler hvæst men syndigt, Brodersen!
Jeg har ikke selv dig nu maa tro, usyndigt.
En Part for det, en Part for vores Frendskab,
Du ei skal have anden Straf.
End hvad du agte maa for Gammel.
Du selv har sagt, at intet Hjeld
Saa bradt sig losted, at du kunde
Is som en Skeidsin fra dets Top
Med glid paa de glatte Skier;
Vi har nu ikke noget rigtigt Hjeld,
Hvor ret du kunde vide dine Konster,
Men kun en lille Balke, Kullen, der
Du skal for Loier løbe ned,
Og fare da, hvorhen dig lyster.
Jeg tænker, for de mange Var

91

Jeg tjente dig, Kong Harald! under
Du mig det Syn og vil stadsfeste
Min milde Dom!

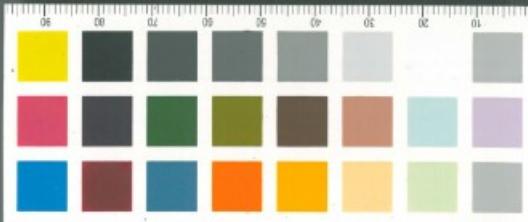
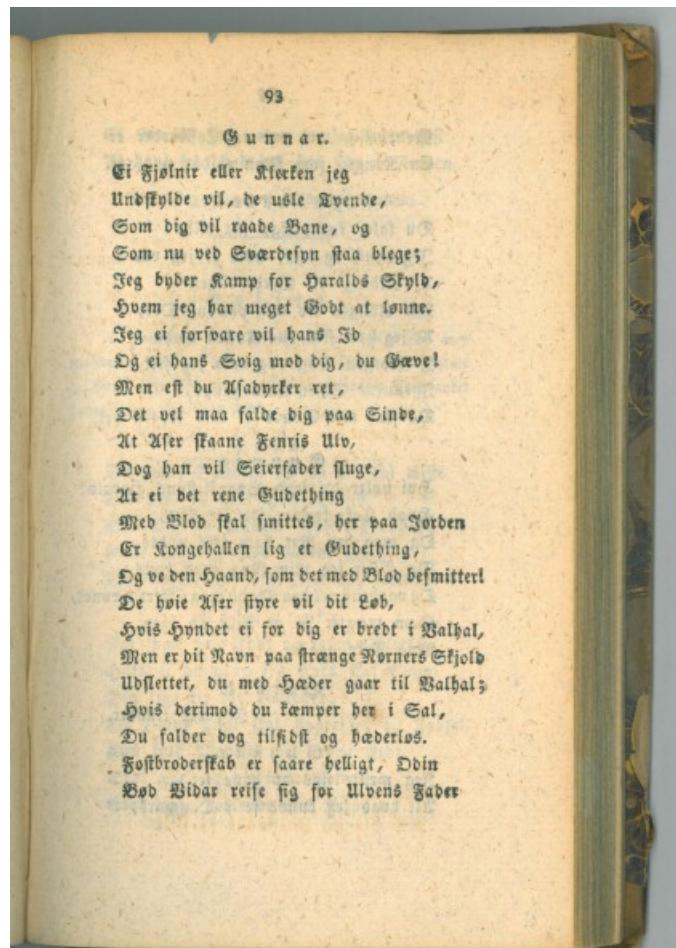
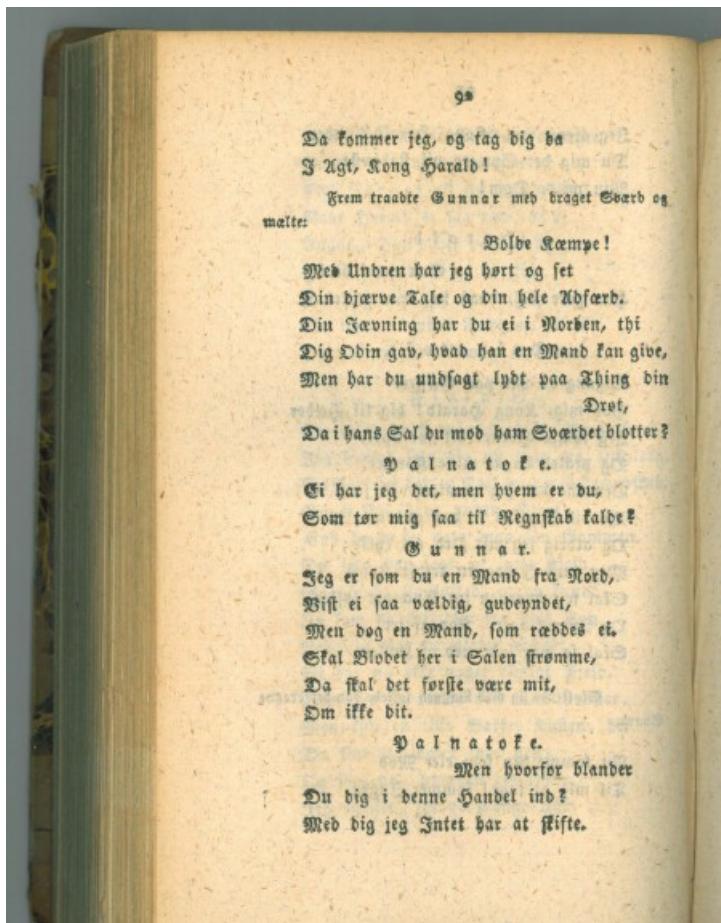
I regnvalg **H a r a l d.**

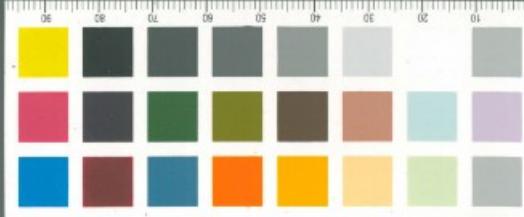
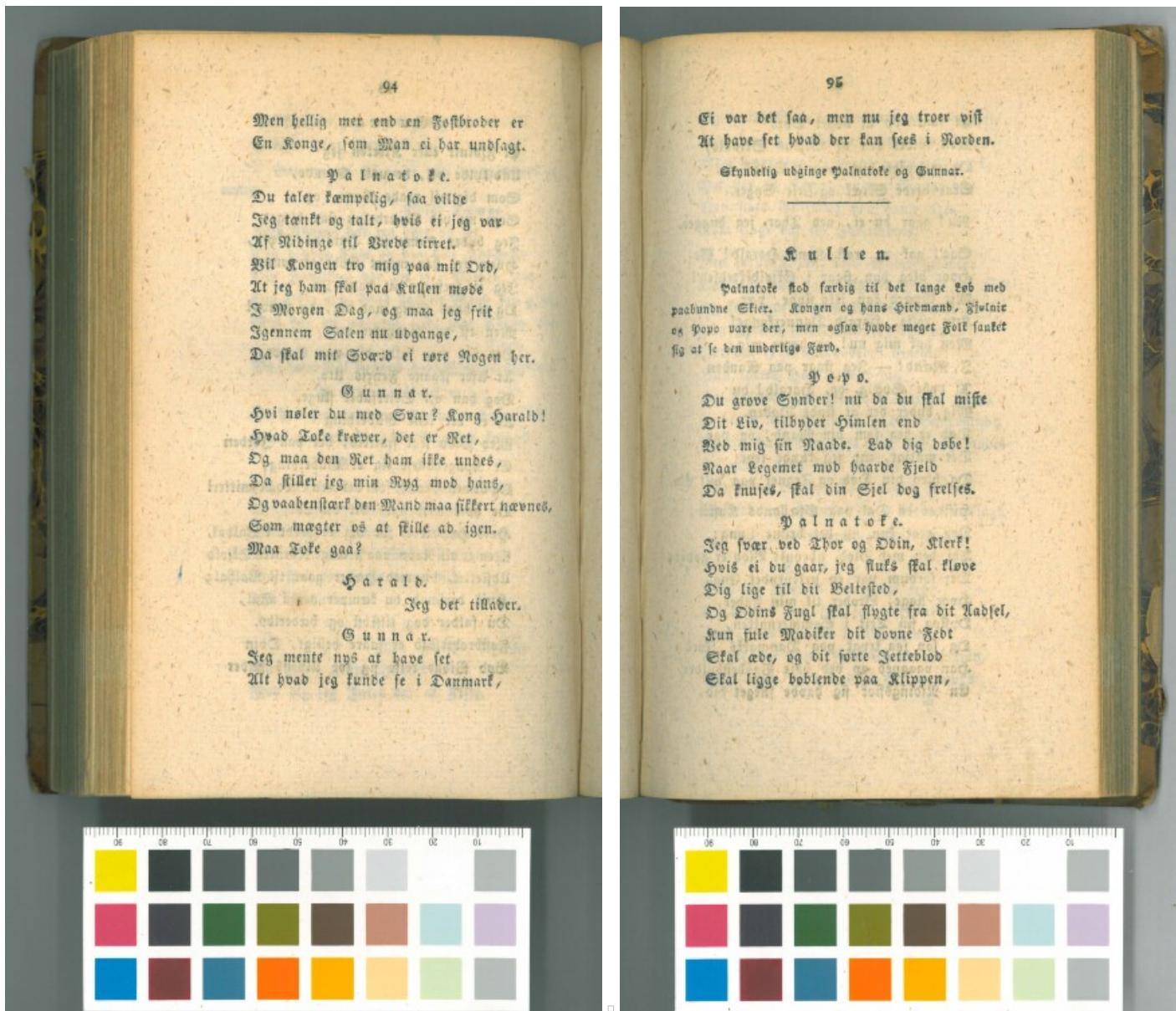
Saa være det!
Han gøre skal, hvad han har praled af.
P a l n a t o k e.
Engang du var paa Gæsteri
Hos mig, Kong Harald! dig til Hæder
Ieg tomte Hornet alt for dybt,
Og praled da af mine Konster.
Den ene har jeg maattet vase jer,
Nu vil I ogsaa se den anden
Og aldrig jeg mit Ord vil rykke;
Men først I dog en fredje Konst
Skal se; hvordan jeg Sværdet loster,
Og Især knover. Saa af jer
Skal se mig løse ned af kullen.

Støttende sig mod Væggen lostede han det drogne
Sværd.

Nu komme den som eier Mod
Mig at tage! kommer Ingen,

Ei fuges op af noget Æyr,
Men svides hen af Solens Straale,
Dg millevidt din raadne Stank
Skal brede Skæk og sele Syge! |

Nu! gaar du ei, ved Thor, jeg hugger.
Saa! gaf og trost Kong Harald! Se
Hvor bleg han staar i Skjoldbekredsen!
Mit Sværd kan ikke flyve, vor
Kun rolig, Harald Dannerkonge!
Men hør mig nu! og hører mig
I Mænd! — Jeg staar paa Manden
Af dybe Svælg, og, Harald! du
Mig byder der at finde Doben.
Dob er jeg som din Mand, og var
Det muligt, end jeg kunde leve
Da blev din Dob og Tegnet paa mit Liv.

Hist er en Dal paa Sjællands Kyste;
Der gror kun nu det brune Lyng;
Thi den med Blod, uhevnet Blod er godt;
Der fordum var en urteprydet Eng,
Hvor Tage, Broder til min Fader,
Dyslog sin Telt i Sommernatten,
Og sov saa trygt paa Danmarks Jord;
Han vaagned op ved hoie Haabenbulder,
En Ridingsstok sig havde sneget did,

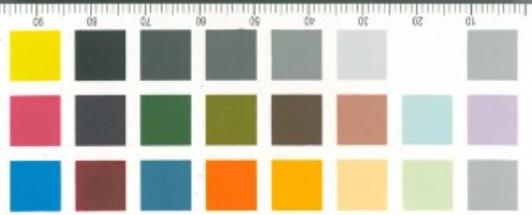
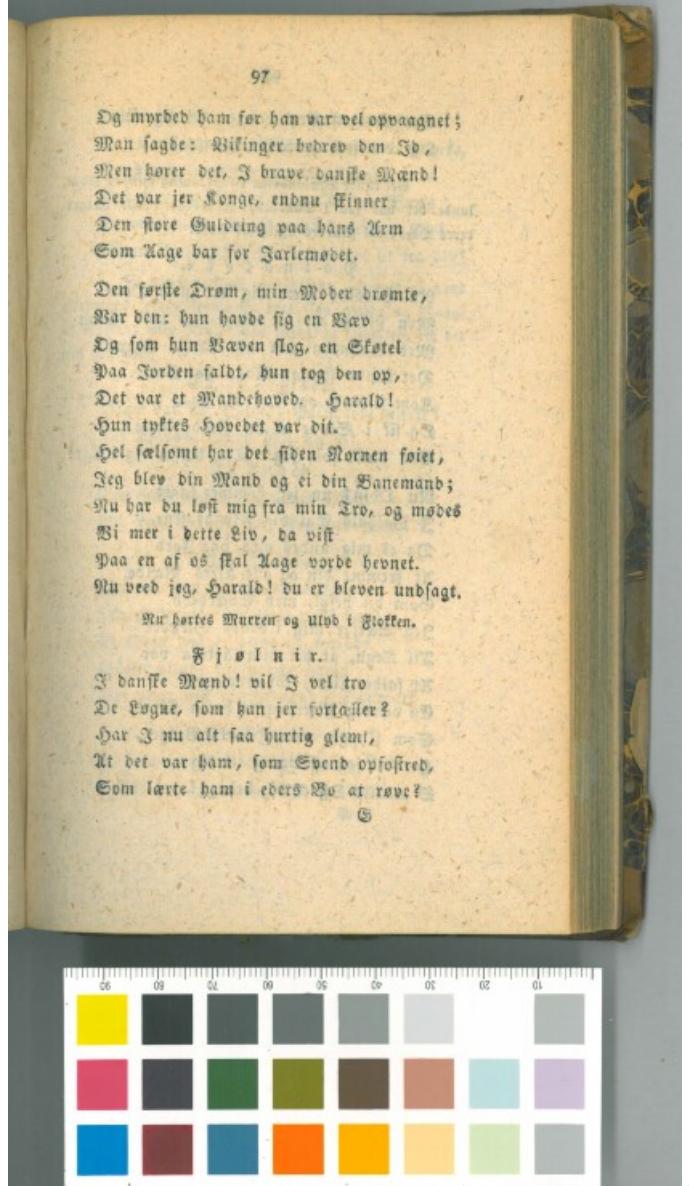
Dg myrbed ham for han var vel opvaguet;
Man sagde: Bilinger bedrev den Id,
Men hører det, I brave, danske Mænd!
Det var jer Konge, endnu Skinner
Den store Guldeing paa hans Arm
Som Uage bar for Jarlemødet.

Den første Drøm, min Moder drømte,
Bar den: hun havde sig en Bæv
Dg som hun Bæven slog, en Skotel
Paa Jordens saldt, hun tog den op,
Det var et Mandehoved, Harald!
Hun tyktes Hovedet var dit.
Hel, følsomt har det siden Mornen soiet,
Ieg blev din Manb og ei din Banemanb;
Nu har du lost mig fra min Tro, og mødes
Vi mer i dette Liv, da vist
Paa en af os skal Uage vorde hevet.
Nu ved jeg, Harald! du er blevet undsagt.

Nu hørtes Murren og Ulvd i Gækken.

Fjolini.
I danske Mænd! vil I vel tro
De Bugue, som han jer fortæller?
Har I nu alt saa hurtig glemt,
At det var ham, som Svend opstred,
Som lært ham i eders By at røve?

G

Gør Kongen Uret ved at fri sig selv
Og eder fra en fælles Fjende?

Bel lunde Øjalandssfar og Skaaning mindes høres.
Junde det var saa i Sandhed, at Svend havde hæret
veres Odels; thi fælles Bulderet fults.

P a l n a t o k e.

Nu Harald! glæd dig ved min Død!
Men fir ei alt for lange ned mod Søen
Med Gammnen paa min knuste Krop!
Det lunde ske, at Vagn og Bue
Kom seilende og saae dig staa,
Og sik i Sinde at du skulle ligge
Saa blødt som jeg. Tag dersor dig i Agt!

Nu Odin! nu jeg kommer snart
I Valhals Gal dig selv at flue,
Da ei mig undes mer paa Jord
At fremme din og alle Aars Bælde.
Som du beføl, med Sværdeod
Leg mærker mig i baade Hænder
Til Tegn, at det min Altraa var
At falde midt i Sværdelegen.
En værdig Altersten er høien Klint,
Som flygger over Havets Bolger,
Her vil jeg offre mig til dig,
D maatte Øffret dig behage!

Deg beder til dig i min sidste Stund
At du vil give Tomborgs Kamper Sterke,
Og deres Hovding mandig Højt!
End har jeg til dig, høie Ås! en Bon:
At vred du ei fra Danmark vender Diet
Skont Danmark blind bortvender sit fra dig!

Ei var Palnatoke mere tillyne. Harald og hans
hirdmand glinge skadelig bort, saa gjorde eg Mange
af folkene, men Nogle stode endda og samtalede om det
som set var.

En af Klokk'en.

Hvad var det Sidste, Palnatoke mælte?
Til Asaodin offred han sig jo!

En Anden.

Saa faar dog Odin noget Offer.
Nu staar det sig kun set med ham.

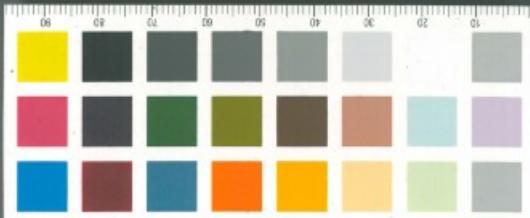
En Tredie.

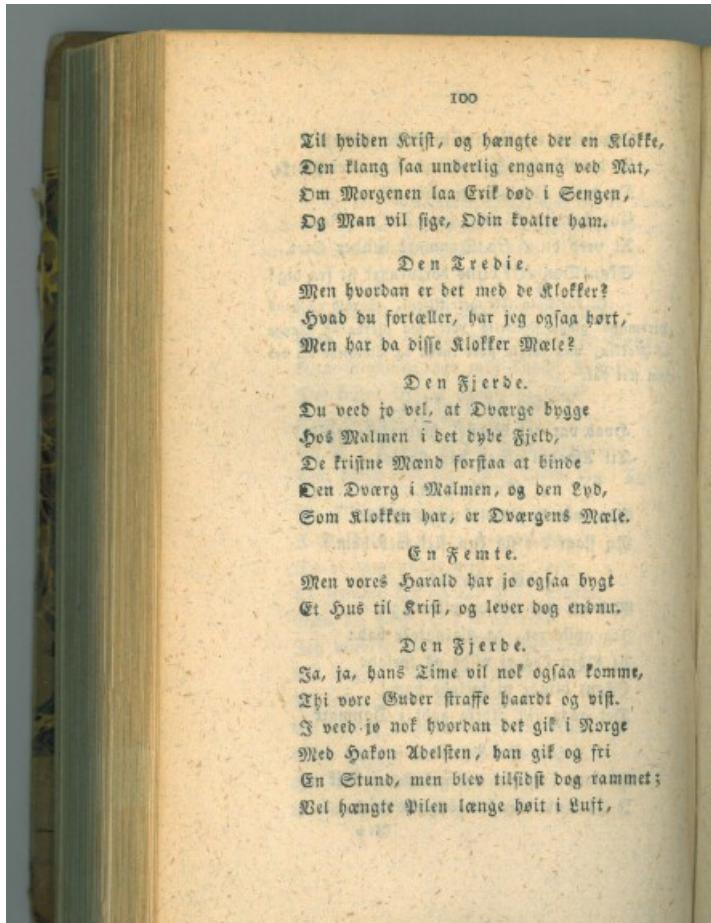
Med os, var det du vilde fige.
Ieg gylte ret, da Palnatoke bad:
At Odin bog ei vilde os forlade
Skont blinde vi forlode ham!
Det gaar viist aldrig godt i Danmark!

En Fjerde.

Vi faae hoordan det gik Kong Erik
I Gotland, der han bygged hus.

G 2

100

Til hviden Krist, og hængte der en Klokket,
Den klæng saa underlig engang ved Nat,
Om Morgenens laa Erik død i Sengen,
Og Man vil sige, Odin koalte ham.

Den Tredie.
Men hvordan er det med de Klokker?
Hvad du fortæller, har jeg ogsaa hørt,
Men har da disse Klokker Mæle?

Den Fjerde.
Du veed jo vel, at Dværgen bygge
Hos Malmen i det dybe fjeld,
De kristne Mand forstaa at binde
Den Dværg i Malmen, og den Lyd,
Som Kloffen har, er Dværgens Mæle.

En Femte.
Men vores Harald har jo ogsaa byggt
Et Hus til Krist, og lever dog endnu.

Den Sjerde.
Ja, ja, hans Time vil nol ogsaa komme,
Thi vore Guder straffe haardt og vist.
J veed jo nok hvordan det gik i Norge
Med Hakon Abelsten, han gik og fri
En Stund, men blev tilsidst dog rammet;
Vel hængte Pilen længe høit i Rust,

101

Som om den vilde først sig ret betænke,
Men træf ham og dessiser. Mon ei
Den kom fra gamle Odin mener Æ?

En Sjette.
J snalke altid lun om eders Guder,
J har jo dog vel ogsaa hørt:
Hvordan det nylig gif i Svithjod
Da Bonderne en heilig Mand
Fra Saksland vovede at myrde,
Hvordan med onde Landfarslot,
Dem Kristus slog trods alle Guder,
Som vilde hjelpe dem! Jo, J kan tro,
Han raader mere end de alle.

Den Anden.
Jeg troer ikun paa min egen Storke,
Dg det er nok den bedste Gud.

Den Tredie.
Jeg tænker paa, om Palnatoke
Nu ikke dode! Det var dog
Et Jærtregn, som os kunde lære:
Hvad for en Gud der raader mest.

Den Anden.
Ja, saa lun du her til i Morgen,
Og grund paa det! saa skal du se

